GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 142. *Joi, 27 Iunie, (9 Iuliu).* 1885.

Brașovŭ, 26 Iunie (8 Iuliu) 1885.

Dorința cea mai fierbinte a adversarilorŭ noștri dela „Kolozsvári Közlöny," „Ellenzék" și „Magyar Polgár" s'a împlinitŭ, mai curêndŭ chiar de cum s'au așteptatŭ ei înșișĭ.

Juriulŭ pentru delictele de presă e strămutatŭ dela Sibiiu la Clușiu.

Avemŭ cu-o ordonanță ministerială mai multŭ, care ne dovedesce, că așa este hotărîtŭ în sfatulŭ celorŭ ce conducŭ destinele statului ungarŭ, ca tóte se se îndrepteze spre Clușiu și spre Budapesta.

Sibiiulŭ era odinióră reședința guvernului și a dietei țĕrii Ardélului. Astăḑi nu mai e bunŭ nicĭ de reședință a unei curțĭ cu jurațĭ.

Ce cumplitŭ s'au schimbatŭ vremurile și ómenii!

Erĭ alaltaerĭ trăiamŭ încă în idea că și noi Nemaghiarii tragemŭ ceva la cumpĕnă în acestŭ statŭ, eramŭ de credință, că și noi ne putemŭ bucurá celŭ puținŭ de libertatea individuală, ce-o garantéză constituțiunea tuturorŭ cetățenilorŭ statului.

Amare ilusiunĭ!

Ordonanța cea mai nouă a ministrului de justiția, prin care se strămută juriulŭ dela Sibiiu la Clușiu, ni-o spune clarŭ și limpede: *Sunte-țĭ bunĭ numai sĕ fițĭ judecațĭ, dar n'avețĭ destoinicia d'a fi și judecătorĭ!*

De amŭ fi privițĭ și noi, Românii și Sașii din Transilvania, ca cetățenĭ egalĭ cu cetățenii maghiarĭ, amŭ trebui sĕ ne bucurămŭ de aceleașĭ drepturĭ și de aceeașĭ încredere ca și aceștia.

Trebue însĕ că suntemŭ considerațĭ numai de *cetățenĭ de a doua mână*, de vreme ce ni se încarcă în spinare totŭ numai sarcinĭ și îndatoririĭ, ér folósele și drepturile își iau tóte drumulŭ spre Clușiu și Budapesta.

Ce ḑice ministrulŭ de justiția prin ordonanța sa cătră jurații sașĭ și românĭ din Sibiiu?

N'am încredere în voi — le ḑice elŭ — nu ve țînŭ destulŭ de destoinicĭ și patrioticĭ, ca sĕ putețĭ da și mai departe verdictulŭ vostru în procesele de pressă ale foilorŭ române și săsescĭ.

Și ce ḑice ministrulŭ cătră jurații ungurĭ din Clușiu?

Am cea mai mare încredere în destoinicia și patriotismulŭ vostru — le ḑice elŭ — de aceea vĕ dau pe mână pressa română și săséscă din Ardélŭ convinsŭ fiindŭ, că verdictele vóstre vorŭ fi în totdéuna după pofta inimei nóstre.

Nu declară óre ministrulŭ ungurescŭ prin acésta pe cetățenii din Sibiiu de cetățeni de a doua mână, mai puținŭ calificațĭ și îndreptățițĭ decâtŭ cetățenii din Clușiu?

Sĕ nu uitămŭ, că aici nu e vorba de anumite persóne, ci de poporațiunea unui orașŭ însemnatŭ și de curentulŭ opiniunei publice într'o țéră întrégă.

Ce au pĕcătuitŭ jurații din Sibiiu?

Nu scimŭ sĕ se fi redicatŭ măcarŭ o singură voce din sînulŭ poporațiunei nemaghiare din Transilvania în contra lorŭ, scimŭ însĕ că unii fanaticĭ din Clușiu s'au jăluitŭ amarŭ la guvernulŭ ungurescŭ în contra acelorŭ jurațĭ din causă că au pronunțatŭ mai multe verdicte achitătóre, Nu-i importă pe aceștia décă ele au fostŭ pronunțate în tótă regula și în cea mai bună consciință, destulŭ că nu le-au plăcutŭ lorŭ, carĭ își arógă dreptulŭ de a fi numai ei singurĭ judecătorii noștri.

Guvernulŭ, prin aceea că a cedatŭ pretensiunei fanaticilorŭ noștri adversarĭ strămutândŭ juriulŭ dela Sibiiu la Clușiu, a voitŭ sĕ ne arate și elŭ la rêndulŭ sĕu, că astăḑĭ numai Maghiarulŭ póte se mai fie judecătorŭ în acéstă țéră și că ceilalțĭ cetățeni din Ardélŭ, aprópe douĕ milione, n'au aceeașĭ îndreptățire și încredere înaintea stăpânirei, din care causă trebue sĕ sufere o micșorare a libertății lorŭ individuale, unŭ felŭ de *capitis diminutio* fiindŭ declarațĭ incapabilĭ de a fi judecătorĭ în procesele de pressă.

Guvernulŭ prin strania mĕsură, despre care vorbimŭ, ni-a arătatŭ însĕ mai multŭ decâtŭ atâtŭ, a datŭ pe față, că între elŭ și între Românii și Sașii din Ardélŭ domnesce cea mai mare neîncredere.

Unde e neîncredere, acolo e și nemulțumire. Mare nemulțămire trebue sĕ domnéscă între Românii și Sașii transilvănenĭ, dacă guvernulŭ se folosesce de apucăturĭ, ca aceea cu strămutarea juriului, spre a da o lovitură libertății pressei lorŭ naționale.

Se înșélă însĕ ministrulŭ de justiția dacă crede, că prin asemenĭ mĕsurĭ esceptionale se va puté goni nemulțămirea din țéră.

Acésta nu se va puté gonì, decâtŭ numai după ce vorŭ fi delăturate tóte causele ei. Prin aceea însĕ, că la multele rele se va mai adauge unulŭ, deschiḑêndu-se o nouă campaniă în contra presei nóstre naționale, nu se va îndreptá nimic, ci nemulțumirea va cresce.

Mĕsura ministrului de justiția cu privire la juriulŭ în afacerĭ de presă este luată în prejudițiulŭ libertății și a drepturilorŭ nóstre cetățenescĭ, este luată în modŭ odiosŭ contra presei nóstre naționale, este o mĕsură neprecautŭ și nepolitică chiar din punctulŭ de vedere alŭ guvernului ungurescŭ.

De aceea trebue sĕ o desaprobămŭ cu tótă puterea convicțiunei nóstre, ca pe o mĕsură ce nu póte aduce nicĭ unŭ bine statului.

Convențiunea comercială cu România.

Marțĭ în 7 Iuliu n., camera de comerțŭ și industriă din Pesta 'șĭ-a ținutŭ ședința plenară. Intre obiectele puse la ordinea ḑilei a fostŭ și cestiunea reînoirii convențiunii comerciale cu Romania.

Președintele br. Kochmeister arată că, după părerea esperțilorŭ, reînoirea tractatului cu România, sub órecare modalitățĭ, ar fi de doritŭ; presidiulŭ va pregăti unŭ memorandŭ, pe care îlŭ va supune ministrului sĕu unei nouĕ ședințe plenare.

Membrulŭ camerei Iacob Weitzenfeld doresce, ca la o eventuală reînoire a convențiunii cu România sĕ se desființeze tóte ordinațiunile, ce suntŭ în putere cu privire la șederea streinilorŭ în România, prin care supușii altorŭ state nu se bucură de aceleașĭ drepturĭ cu Românii. De órece în România trăescŭ peste 100,000 de supușĭ austro-ungarĭ, carĭ suferŭ sub aceste disposițiunĭ, trebue sĕ se țină sémă de aceea, ca libera migrațiune — fără deosebire de religiune — sĕ li se asigure. După părerea vorbitorului, celŭ mai bunŭ lucru ar fi crearea unui tarifŭ autonomŭ, dar o propunere în acestŭ sensŭ nu face, ci acceptéză declarările esperților, deși elŭ e convinsŭ, că Ungaria nu va fi în stare sĕ încheiă cu România unŭ tractatŭ, care va folosi comerțului și industriei ungurescĭ.

Membrulŭ camerei Moriz Wahrmann e de părere, că sĕ se încheiă unŭ tractatŭ cu România, dacă succede a obține condițiunĭ favorabile, care sĕ asigure interesele comerțului și industriei nóstre și dacă dorințele esprimate de Weitzenfeld, cu privire la egala îndreptățire a supușilorŭ austro-ungarĭ cu Românii, se aducŭ la valóre în tractatulŭ ce s'ar încheia.

Adunarea a luatŭ o hotărîre în sensulŭ esprimărilorŭ lui Weitzenfeld și Wahrmann, precum și d'a se supune memorandulŭ ce se va îmâna ministrului, unei ședințe plenare a camerei.

Mai interesantŭ este raportulŭ camerei de comerțŭ și industriă din Cincĭ-bisericĭ. Mai ânteiŭ constată, că în cerculŭ acestei camere în timpulŭ de față nu se află nicĭ unŭ întreprinḑĕtorŭ, industriașŭ séu comerciantŭ, care sĕ aibă vr'o afacere cu România. Și nicĭ nu e cu putință acésta în împregiurările esistente.

Inainte de tóte Românii, condușĭ de ură națională și de dușmăniă politică în contra Ungariei, punŭ nisuințelorŭ nóstre astfelŭ de pedecĭ, încâtŭ nu se póte obține unŭ esportŭ care sĕ se renteze. Comerțulŭ nostru în România — ḑice raportulŭ — e în scădere, deși suntŭ 106,000 supușĭ austro-ungarĭ în România, pe când ceilalțĭ supușĭ streinĭ sunt în numĕrŭ fórte micŭ dar favorisațĭ de Românĭ. Englesii și Grecii mai alesŭ au piețele de cereale în mâna lorŭ; ba Englesii au în mânile lorŭ cele mai multe case de bancă, dominéză piața de cărbunĭ și coloniale și au o posițiune tare prin „The Sulina Elevators Company limited", întemeiată cu unŭ capitalŭ pe acții de 1 milionŭ mărcĭ; au agenții de navigațiune și importă cele mai multe mașine și mărfurĭ de lână. Totŭ așa de favorisațĭ suntŭ Germanii și Francesii. Din contră Ungaria n'are în România nicĭ o întreprindere cu capitalurĭ marĭ, esportulŭ nu e cum ar trebuĭ în comparația cu trebuințele țĕrii în articole de industriă etc. Convențiunea cu România nu ne-a servitŭ spre nicĭ unŭ folosŭ. Arbitrarietatea României s'a manifestatŭ totdéuna în contra monarchiei nóstre — continuă raportulŭ, care condamnă contribuția patentelorŭ în România, purtarea funcționarilorŭ vamalĭ, precum și faptulŭ că fiorinulŭ e socotitŭ de autoritățĭ pe 2 fr. 30 c., ér nu pe 3 francĭ; ḑice mai departe că cu debitorii românĭ e cu neputință sĕ obțiĭ o învoială cavalerescă. Raportulŭ conchide, că după părerea camerei nu e de doritŭ reînoirea convențiunii comerciale, deórece esportulŭ Austro-Ungariei, și anume alŭ Ungariei nu se află pe trépta dorită.

SCIRILE ḐILEI.

In 18, 21 și 22 Iunie s'a ținutŭ esamenulŭ oralŭ de maturitate la gimnasiulŭ și școla comercială română din Brașovŭ. Din 20 școlarĭ — la gimnasiu — s'au declaratŭ maturĭ 16: Gheorghe I. Bogdanŭ, Virgiliu Berarŭ, Leonte Moldovanŭ, Ionŭ Haller, Ionŭ Coleșŭ, Alecsandru Baboianŭ, Zaharia Panțu, Gheorghe Teclu, Ionŭ Teculescu, Ionŭ Petricŭ, Nicolae Pușcarŭ, Gheorghe Sima, Aurelŭ Tincu, Ionŭ Prișcu, Valeriu Perșenarŭ și Nicolae Stăncioiu; 3 inșĭ nu au fostŭ admișĭ, ér unulŭ a fostŭ respinsŭ pănă la tómnă; la școla comercială s'au declaratŭ maturĭ toțĭ 8: Aron Moșoiu, Victorŭ Jaja, Gheorghe Frigătorŭ, Dominicŭ Rață, Moritz Stambler, Dumitru Popŭ, Nicolae Bobeșŭ și Oncioiu Iosif.

—0—

Mareșalulŭ Curții M. Sale împĕrătesei-regine br. Franciscŭ Nopcsa s'a făcutŭ membru fundatorŭ alŭ reuniunei de maghiarisare din Clușiu cu 200 fl.

—0—

Mauriciu Iókai a publicatŭ în »Nemzet« următorulŭ apelŭ în favórea reuniunei ardelene de maghiarisare: „E legionŭ numĕrulŭ acelora, carĭ cerŭ dela mine autografe pe séma colecțiunilorŭ lorŭ. Am destule și dau bucurosŭ, dar nu de geaba. Cine trimite la redacțiunea ḑiarului „Nemzet« pe séma reuniunii culturale ardelene orĭ și ce sumă, care însĕ nu póte sĕ fie mai mică decâtŭ de 2 fl., va primi din manuscrisele mele o foiță întrégă cu subscrierea mea. Banii încasațĭ se vorŭ publica și se vorŭ trimite în tótă luna reuniunii culturale ardelene. Mauriciu Iókai."

—0—

In ținutulŭ Aiudului lipsa de nutrețŭ pentru vite e atâtŭ de mare, încâtŭ ómenii caută sĕ scape de ele

vêndêndu-le, dar n'are cine sĕ le cumpere. Despre unŭ mare proprietarŭ se dice, că'şî taiă unuiŭ după altulŭ boii, ca sĕ dea muncitorilorŭ sĕi de mâncare.

—0—

In mai multe comune din Ţéra Bârsei mai bântuie încă bóla de gură şi de unghii printre vite, şi în unele părţi şi imflamaţia de splină. In Bodŭ peste 12 vite s'au aflatŭ că suferŭ de acéstă bólă.

—0—

Ni se scrie din Ileni cu data 6 Iuliu n.: »In comuna Ileni, comitatului Făgăraşului, în 4 Iuliu pe la 12 óre noptea a isbucnitŭ unŭ incendiu, care a prefăcutŭ în cenuşe mai multe şurĭ şi grajdurĭ; în unulŭ din acestea a arsŭ şi o vacă, pe care vrêndŭ sĕ o scótă afară o femeiă a întratŭ în grajdŭ, însĕ fiind legată vaca nu o a putută scóte. Până sĕ iasă afară femeia a împresurat'o foculŭ şi de abia a aflatŭ uşa grajdului; prin focŭ eşindŭ afară i-a arsŭ o parte de obrazŭ şi o mână. Dintre nenorociţĭ numai doi au fostŭ asiguraţĭ şi aceia pre sume micĭ. Paguba se urcă la 700 fl. Ar fi de recomandatŭ, ca toţĭ ţĕranii sĕ se asigureze în contra focului.« — R.

—0—

In Zimong din Croaţia a fostŭ o demonstraţiune antimaghiară. O cétă din poporŭ a spartŭ tóte ferestrele hotelului »Europa,« fiindcă proprietarulŭ pusese firma unguréscă: »Europa szálló.«

—0—

Poliţia din Viena publică următórele: Unŭ pachetŭ postalŭ espedatŭ din Bucurescĭ la Viena în 7 Februariu 1885 a dispărutŭ pe teritoriulŭ ungurescŭ. Pachetulŭ conţinea 12 scrisurĭ de ale creditului funciarŭ ruralŭ românŭ à 1000 francĭ, Nr. 17.734, 20.796 până la 20.800 incl., 20.855 până la 20.870 incl., cu cupónele dela 1 Iuliu 1885; apoi 29 losurĭ genovese Nr. 13.275, 15.406, 15.490, 18.201, 18.904, 18.962 (tasŭ cu 65 de fl.) 19.241, 19.476, 19.531, 19.540, 19.900, 20.013, 20.461, 20.820, 21.078, 21.244, 21.526, 21.560, 21.981. 23.102, 23.321, 25.135, 26.003, 29 242, 36.559, 44.997, 46.661 şi 57.917.

—0—

La tragerea dela 15 Iuniu n. a losurilorŭ de Buda câştigulŭ principalŭ de 20,000 fl. l'a făcutŭ losulŭ Nr. 22.533, care nu s'a ridicatŭ până acuma. Avisŭ celorŭ ce au acestŭ losŭ.

—0—

Prin unele cercurĭ politice circulă sgomotulŭ, scrie »Românulŭ,« că guvernulŭ nu pare dispusŭ a grăbi reînoirea convenţiunii comerciale cu Austro-Ungaria. Elŭ ar voi ca, celŭ puţinŭ pentru unŭ anŭ, sĕ se aplice şi acestei puterĭ tariful generalŭ.

—0—

Regele României a primitŭ din partea Ducelui de Saxa Altenburg o scrisóre, prin care îi face cunoscutŭ căsătoria vĕrului sĕu Principelui Albert de Saxa Altenburg, duce de Saxonia, cu Principesa Maria, vĕduva Principelui Enric alŭ Ţĕrilor-de-josŭ, fiica Principelui Frieder Carol Nicolae alŭ Prusiei.

—0—

Joi în sĕptĕmâna trecută, la órele 6, s'a ţinutŭ în grădina Cismigiului din Bucurescĭ esamenulŭ de gimnastică şi instrucţiă militară alŭ elevilorŭ scólelorŭ primare din Capitală, scrie »Voinţa Naţională.« Au asistatŭ la acestŭ esamenŭ din partea ministerului instrucţiunei publice d. Sp. Haret, directorulŭ generalŭ alŭ ministerului, şi d. V. Şaicaru, membru în consiliulŭ permanentŭ alŭ instrucţiunei, din partea ministerului de resbelu d. maiorŭ Veropolu şi din partea comunei d. căpitanŭ Georgescu Năsturelŭ. Grădina era plină de lume. Elevii în numĕrŭ de aprópe 400, cei mai mulţĭ îmbrăcaţĭ în uniformă de Curcanĭ, au făcutŭ cu multă precisiune diferite esercițiurĭ militare de gimnastică corporală şi au rĕspunsŭ la cestiunile de instrucţiă militară cu multă esactitate, ceea ce face onóre neobositului lorŭ instructorŭ militarŭ, d. sergentŭ adjutantŭ C. Demetrescu. După terminarea esamenului, miculŭ batalionŭ scolarŭ cu drapelulŭ oferitŭ de d. A. Stolojanu, ministru alŭ domenielorŭ, a defilatŭ, cu musica în capŭ, pe dinaintea comisiunei esamiaatóre şi s'a îndreptatŭ spre Bulevardŭ, unde s'a opritŭ în dreptulŭ statuei lui Mihaiu Vitézulŭ.

—0—

Tribunalulŭ de comerçiu din Bucurescĭ a declaratŭ în stare de falimentŭ pe d-na Paul, proprietara prăvăliei »La Compagnie Roumaine« din Bucurescĭ, şi a dispusŭ sigilarea magasinului şi arestarea d-nei Paul la locuinţa ei. De asemenea au fostŭ declaraţĭ în stare de falimentŭ fraţii Creţoiu, băcanĭ-toptangii din strada Gabrovenĭ.

—0—

Direcţiunea poştelorŭ şi telegrafelorŭ din România a luatŭ dispoşiţiunĭ, ca telegrafistele sĕ pórte, în timpulŭ serviciului, îmbrăcăminte uniformă şi câtŭ se póte de simplă.

—0—

»L'Indépendance Roumaine« primesce din Paris scirea, că s'a regăsitŭ averea rĕposatului prinţŭ Mihail Sturza, avere care s'ar urca la suma de 400 milióne. Averea acésta fusese aşeḑată de prinţŭ în numele prinţesei, în nisce ocne de cărbunĭ din Englitera. Prinţulŭ Gr. Sturza, fiulŭ prinţului Mihailŭ, aflândŭ despre afacere, s'a dusŭ în Englitera cu advocatulŭ d-sale d. Nicu Aslan, şi după ce a promisŭ provisiunĭ bune la mai mulţĭ ómenĭ de afacerĭ, aceştia l'au pusŭ pe urma averei. Prinţulŭ Gr. Sturza a promisŭ 20 la sută acelora, carĭ l'au ajutatŭ sĕ găsĕscă averea tatălui d-sale, de care prinţesa voia sĕ-lŭ demoştenéscă. Moştenitorii Sturza oferă deja 100 milióne prinţului Grigore, ca sĕ renunţe la orĭ ce alte pretenţiunĭ.

Unŭ procesŭ criminalŭ în Deva.

Deva, 4 Iuliu n. 1885.

Inaintea tribunalului reg. din locŭ, s'a pertractatŭ ḑilele acestea unŭ procesŭ criminalŭ, interesantŭ şi instructivŭ din multe puncte de vedere.

Pertractarea s'a începutŭ Marţĭ, la 30 Iuniu, şi a duratŭ până Joi, la 2 Iuliu, după améḑĭ. Au fostŭ acusaţĭ 13 inşĭ, dintre carĭ s'au presentatŭ numai 10. Au mai fostŭ citaţĭ, parte ca dăunaţĭ, parte ca martorĭ, 60 de persóne. Faptele condamnabile s'au sĕvêrşitŭ în părţile fostului districtŭ alŭ Zarandului.

Tribunalulŭ a fostŭ compusŭ din: Ioanŭ Moţu, jude reg. de tribunalŭ, ca preşedintele pertractării finale, — Iosifŭ P. Gerendi, jude de tribunalŭ, şi Alesiu Boros, jude la judecătoria din Deva, ca votanţĭ, N. Herszényi ca notarŭ. Ca acusatorŭ publicŭ a fostŭ N. Solyom, subprocurorŭ reg.

Primulŭ şi principalulŭ acusatŭ a fostŭ: Emeric Baternai, adjunctŭ notarialŭ, unŭ tênĕrŭ de vre-o 24—25 de anĭ, fiulŭ notarului suspendatŭ Atila Baternai, de la Cristiorŭ, de lângă Bradŭ. Acestŭ acusatŭ este bine desvoltatŭ, robustŭ, cu o privire sĕlbatică, barba roşietică şi cu unŭ aerŭ îndrĕsneţŭ şi nepăsătorŭ. Alŭ doilea acusatŭ a fostŭ unŭ jude comunalŭ, ér ceilalţĭ nesce ţĕranĭ românĭ din părţile Zarandului.

Primulŭ acusatŭ a fostŭ pusŭ în stare de acusare pentru crima de omorŭ, sĕvêrşitŭ cu voinţă (§ 279 şi 289 din cod. gen.), pentru crima de vătĕmare grea trupéscă (§ 301 din cod. pen.) pentru crima de escrocheriă sĕu plăsmuire (§ 350 şi 353 ali. 2 cod. pen.), apoi pentru alte crime şi delicte precum: abusŭ de oficiu (în trei rêndurĭ), calumniă (§ 258 cod. pen.) contra preşedintelui de tribunalŭ F. Solyom Fekete, pentru atacarea persónelorŭ şi averilorŭ private (§ 418 cod. pen.), pentru escrocheriă sĕu plăsmuire (§ 350 şi 353 alin. 2 din cod. pen.), vătĕmare trupéscă şi de onóre ş. a. Alŭ doilea acusatŭ a fostŭ pusŭ în stare de acusare pentru crima de escrocheriă sĕu de plăsmuire, ér ceilalţĭ acusaţĭ pentru delicte deosebite.

Inainte de tóte s'a constatatŭ numĕrulŭ celorŭ presenţĭ, apoi s'au cetitŭ actulŭ de acusaţiune şi motivele pe care se baséză. In două ḑile s'au ascultatŭ dăunaţii şi martorii şi abia a treia ḑi s'au ţinutŭ pledările şi s'a pronunţatŭ sentinţa. Procedura de documentare a decursŭ încetŭ, pentru că martorilorŭ li-s'au pusŭ fórte multe întrebărĭ cu şi fără cale.

Din tótă pertractarea însĕ, ascultarea martorilorŭ a fostŭ cea mai interesantă şi instructivă. Fórte arareorĭ tirănia modernă s'a întipăritŭ atâtŭ de viu, ca tocmai la acéstă pertractare finală. Urmările crescerei rĕtăcite şi condamnabile, fudulia familiară şi naţională, — abusurile de puterea oficială şi de increderea publică, pofta de rĕsbunare şi de câştigŭ nemeritatŭ, increderea vană şi îmbuibătura, tirănia şi pofta de a face rĕu acelora după urma cărora trăiescĭ, dér mai alesŭ urǎ naţională de multŭ nu s'a doveditŭ atâtŭ de eclatantŭ, ca tocmai la acéstă pertractare.

Fasiunea martorilorŭ dată sub jurămêntŭ ne arată evidentŭ, la câtă tiranisare şi nedreptate a fostŭ şi este supusă poporaţiunea română din părţile fostului districtŭ alŭ Zarandului. Cum nisce ómenĭ fără crescere, fără studiu, fără nicĭ o avere, fară frică de Dumneḑeu şi lege, lipsiţĭ de orice simţŭ omenescŭ, tiranisézǎ, despóiă şi maltratéză ḑi şi nópte pe pacînicii cetăţenĭ, fără controlă şi fără ca autorităţile competente sĕ ia mĕsurĭ cuviincióse la timpŭ. Am mai esperiatŭ la acéstă pertractare, câtŭ de marĭ suntŭ suferinţele poporului românŭ şi câtŭ este şi póte fi elŭ de îndelungŭ rĕbdătorŭ, faţă cu aceia pe carĭ elŭ îi susţine şi îi scutesce şi cărora, în locŭ de rĕu, le rĕsplătesce cu bine sĕu cu bună voinţă, — şi totuşi elŭ este celŭ osânditŭ, celŭ desconsideratŭ şi în vecĭ persecutatŭ. Dér sĕ vedemŭ câte-va scene din acestŭ procesŭ criminalŭ. (Va urma.)

„Cultur-egylet“ în Blaşiu.

Blaşiu 5 Iuliu n.

Domnulŭ corespondentŭ „Brutus« din Blaşiu şi-a fostŭ esprimatŭ mirarea, că cum de în Blaşiu Maghiarii n'au fundatŭ încă o filială a faimosului »Cultur egylet«. Cu acéstă ocasiune viu a vĕ face cunoscutŭ, că Joi în 9 st. n. se va ţiné aicĭ o şedinţă pentru constituirea unei asemenea filiale după care va urma banchetŭ. Membrii, respective invitaţii suntŭ toţĭ Ungurĭ cu puţine esceptiunĭ de Jidovĭ, Armenĭ şi alţĭ afinĭ de ai lorŭ şi o óiă perdută, unŭ Românŭ făcutŭ membru şi elŭ prin ademenirile pintenilorŭ.

Aci vĕ alăturŭ copia unei invitaţiunĭ ungurescĭ din cele ce s'au pusŭ în circulaţiune.

Din acéstă invitaţiune veţĭ vedé, că comitetulŭ esecutivŭ alŭ Kultur-egyletului din comitatulŭ Albei inferióre a împuternicitŭ pe d. Zejkfalvi Zejk Iozsef de-a înfiinţa o filială în Blaşiu. Veţĭ vedé mai departe, că afacerea constituirei unei asemenĭ filiale este declarată de cesti-

FOILETONŬ.

Esteriorulŭ bărbaţilorŭ marĭ.

(După Dr. P. R.)

Este de unŭ deosebitŭ interesŭ, nu numai pentru aderentulŭ unui mare bărbatŭ de statŭ sĕu pentru şcolarulŭ unui renumitŭ învĕţatŭ sĕu pentru adoratorulŭ unui scriitorŭ, poetŭ sĕu componistŭ escelentŭ, ci în generalŭ pentru orĭ şi care omŭ cultŭ, a avea o imagine clară despre esteriorulŭ bărbaţilorŭ marĭ din trecutŭ şi presentŭ. Bogatulŭ, care se intereséză de arte şi sciinţe, îşĭ împodobesce păreţiĭ odăiĭ sale cu tablourĭ şi îşĭ umple albumulŭ cu fotografiile bărbaţilorŭ însemnaţĭ; însĕ statuele şi tablourile ca producte ale artiştilorŭ, mai multŭ sĕu mai puţinŭ abilĭ, în cea mai mare parte, chiarŭ dacă nu suntŭ numai producte ale fantasiei, ci autentice, nu presentă o copiă fidelă a esteriorului, căcĭ suntŭ idealisate cu scopulŭ de a înfăţişa prin corpŭ »interpretulŭ sufletului« şi a marca însemnătatea spirituală a bărbatului şi prin esteriorŭ. In cele următóre vomŭ încerca a presenta nişce tablourĭ fidele a câtorva bărbaţĭ marĭ pe basa biografilorŭ demnĭ de creḑĕmêntŭ, carĭ n'au fostŭ predominaţĭ de intenţiunea de a idealisa.

Kant ḑice într'unŭ locŭ în Antropologia sa: „Când cetimŭ sĕu auḑimŭ povestindu-se vieţele şi faptele unui bărbatŭ, care prin talentulŭ, meritulŭ sĕu rangulŭ sĕu a devenitŭ mare, de comunŭ suntemŭ îndemnaţĭ a ne închipui în imaginaţiunea nóstră o statură respectabilă; ér din contră, când cetimŭ despre viéţa unui bărbatŭ delicatŭ şi blândŭ în caracterulŭ sĕu, ne închipuimŭ o statură mică şi flexibilă. Nu numaĭ ţĕranulŭ, ci şi unŭ omŭ destulŭ de cunoscutŭ cu lumea se simte strĕinŭ, când i se presentéză eroulŭ, — pe care elŭ şi'lŭ închipuia ca pe unŭ omŭ mititelŭ, — înaltŭ şi robustŭ.“

Este într'adevĕrŭ lucru remarcabilŭ: Mulţĭ bărbaţĭ, carĭ au escelatŭ cu spiritulŭ lorŭ, póte maioritatea, au fostŭ micĭ la corpŭ sĕu numai de statură mijlociă. Sĕ ne gândimŭ numai la Cromvell, Frideric celŭ Mare, Napoleon I! Prinţulŭ Eugeniu de Savoia, nobilulŭ cavalerŭ, a fostŭ, precum se şcie, micŭ şi slabŭ, cu esteriorulŭ lui nu impunea de locŭ. Mareşalulŭ de Luxemburg avea unŭ corpŭ slăbănogŭ şi incovăiatŭ. Moreau de Tours ḑice, că toţĭ copii principelui Condé au fostŭ aprópe piticĭ, şi că renumitulŭ comandantŭ ar fi ḑisŭ: dacă némulŭ meu va merge totŭ aşa, în curêndŭ nu va mai fi nimicŭ de elŭ. Agesilau, unulŭ din cei mai însemnaţĭ comandanţĭ din anticitate a fostŭ micŭ de statură, nedesvoltatŭ şi ologŭ.

Cei mai renumiţĭ filosofĭ, Aristotele şi Kant, au fostŭ micĭ la corpŭ, Spinozza şi Leibnitz încă n'au avutŭ o statură mare. Chrysipp, unŭ scriitorŭ fórte productivŭ şi alŭ doilea întemeiătorŭ alŭ şcólei stoice — despre care se ḑicea că sĕ nu fi fostŭ elŭ, nu esista, — a fostŭ unŭ bărbăţelŭ mititelŭ, a cărui statuă în Keraméikos mai nu se vede când stă unŭ calŭ lângă ea, de aceea inimiculŭ declaratŭ alŭ doctrinei sale Carneade îlŭ numia „Krypsippos.“ Moise Mendelsohn căpĕtă ca copilŭ prin diliginţa şi încordarea lui spirituală exagerată o bólă de nervĭ, care avŭ de urmare strîmbarea colónei vertebrale şi suferinţe continue. Despre Iónŭ Gottlieb Fichte ḑice fiulŭ sĕu I. H. Fichte: „Micŭ, dar de unŭ fisicŭ putenicŭ şi formatŭ, avea multŭ sânge şi muşchĭ puternicĭ; corpulŭ sĕu se pare, că din causa împregiurărilorŭ nefavorabile din tinereţe a fostŭ împedecatŭ în desvoltarea sa.“ Hegel era ghebosŭ; munca spirituală neîntreruptă anĭ întregĭ i-a încreţitŭ fruntea şi obrazulŭ, trăsurile lui se păreau bĕtrâne şi veştejite. Filosofii Schopenhauer, Lotze, Schleiermacher, filologulŭ Ritschl şi alţii nu erau marĭ la statură.

Mama marelui matematicŭ Newton, după cum ḑice biografulŭ lui, Brewster, l'a născutŭ pe Newton înainte de vreme. Copilulŭ era de o micime neobicînuită şi cu o structură atâtŭ de slabă, încâtŭ două femei, carĭ aveau sĕ îngrijéscă de elŭ ca sĕ mai prindă putere, credeau că are sĕ móră. Newton a povestitŭ d-lui Conduit, că elŭ a auḑitŭ dela mamă-sa, că când s'a născutŭ a fostŭ atâtŭ de micŭ, încâtŭ putea încăpea într'unŭ

une de viaţă şi mare gravitate. Invitaţiunile, ce suntŭ subscrise de Finna Istvan şi pórtă data de 2 Iuliu se facŭ pe ḑiua de 9 Iuliu la órele 9 ante-meridiane în sala de aşteptare a gărei dela Blaşiu. După adunare va fi banchetŭ în birtulŭ de aicĭ.

Vederamo! Scipio.

Deşiu, Iuniu 1885.

Domnule Redactorŭ! O administraţiă mai destrăbălată decâtŭ a nóstră nu se póte găsi pe faţa pământului. S'au creatŭ şi se creéză atâtea posturĭ de funcţionarĭ de tótă specia, încâtŭ finanţele statului se vorŭ ruina totalŭ, ér urmarea va fi unŭ proletariatŭ cumplitŭ.

Intre altele s'au creatŭ posturĭ de inspectorĭ silvanalĭ cu salarie grase de câte 1200 fl. S'a impusŭ comunelorŭ, comunităţilorŭ bisericescĭ şi scolare, carĭ posedŭ câteva jugĕre de pădure sĕ solvéscă 200—300 fl. ca salarŭ unui pădurarŭ şi nu este destulŭ că acesta trage salarŭ atâtŭ de mare, ci se lasă comunităţile în prada lăcomiei acestorŭ ómenĭ, dintre carĭ mulţĭ fără de sufletŭ şi consciinţă. Étă esemple:

In ḑilele trecute unŭ candidatŭ de advocatŭ disputá cu unŭ inspectorŭ silvanalŭ. Foculŭ disputei mĕ făcu sĕ întrebŭ pre candidatulŭ de advocatŭ, ce este obiectulŭ convorbirei lorŭ. Atuncĭ acesta îmĭ enară, cum inspectorulŭ silvanalŭ a pedepsitŭ pre unŭ bietŭ omŭ pentru unŭ băţŭ de lemnŭ tăiatŭ din pădure cu 150 fl. şi cum ĭi este închisă calea de a'şĭ pute afla mântuire, fiind forulŭ I de judecare însuşĭ inspectorulŭ, éră alŭ II forŭ fiindŭ compusŭ érăşĭ din inspectorulŭ şi din comitetulŭ centralŭ comitatensŭ.

Unulŭ din aceştĭ inspectorĭ necontrolaţĭ de nimene, umblă prin comunele învecinate cu Deşiulŭ, centrulŭ administraţiunei comitatense, întimidéză pre judele comunalŭ, pre curatorulŭ bisericescŭ, sĕ-i dea contractŭ pentru o sumă anumită, cine scie pentru ce secăturĭ de planurĭ, ce afirmă că are sĕ facă. După informaţiunile luate, acestŭ inspectorŭ silvanalŭ contra legei poftesce dela comune plată pentru facerea planului de tăiatŭ parulŭ pădurei şi anume sub pretestulŭ meschinŭ, că trebue sĕ mĕsure pădurea din nou, căcĭ mĕsurarea făcută cu ocasiunea segregărei a fostŭ superficială. Şi aşa papă totŭ venitulŭ, ce l'ar aduce pre lângă dările cele grele bietului proprietarŭ pădurile proprii. Astfelŭ de contracte încheiă inspectorulŭ cu fiăcare comună şi étă-lŭ că 'şĭ face veniturĭ din spinarea bietului poporŭ. Şi lucru de mirare, abusulŭ ce 'lŭ face nu-i vĕḑutŭ de nimene. Ochii administraţiunei stau închişĭ faţă de asemenĭ fapte sĕvêrşite de inspectorĭ, cu fórte puţină escepţiune, maghiarĭ séu maghiarisaţĭ.

Insĕ prin aceste statulŭ, în alŭ cărui nume se comitŭ astfelŭ de abusurĭ, îşĭ pierde totŭ mai multŭ din autoritatea sa şi sĕmênţa anarchiei prinde rădăcinĭ cu multă uşurinţă.

Abusŭ ne mai pomenitŭ se face cu împărţirea drumurilorŭ comitatense şi cu modulŭ de luare în sémă a grămeḑilorŭ (movilelorŭ) de piatră. Cei mai mulţĭ sătenĭ plătescŭ cu banĭ partea lorŭ din drumŭ; aceştia rĕmênŭ scutiţĭ, însĕ partea ce avéu sĕ o facă ei, se pune în sarcina celorŭ cari nu au solvitŭ nimica. Sute de aceştĭ nedreptăţiţĭ au venitŭ la Deşiu sĕ 'şĭ caute dreptulŭ, déră câţĭ vorŭ fi aceia, carĭ au renunţatŭ de a'şĭ mai face spese zadarnice!

Ce durere trebue sĕ simţă astăḑĭ Românulŭ de inimă, când aude pre poporulŭ de rêndŭ ḑicêndŭ cu oftare: Amŭ ajunsŭ acolo, că astăḑĭ domnii noştri de Românĭ, carĭ ni-arŭ sci da învĕţăturĭ în nĕcazurile nóstre, — nu mai cutéză...

La alegerile de juḑĭ comunalĭ rareorĭ se întêmplă alegerĭ, cele mai multe acte de alegerĭ suntŭ impunerĭ din partea solgăbirĕului. Aşa s'a întêmplatŭ mai deunăḑĭ în comuna Poiana Ciceului, că pre când poporulŭ era adunatŭ la casa comunală pentru alegerea judelui, solgăbirĕulŭ dete afară din casă pre poporŭ, carele protestă contra candidărei unuia, pre carele ilŭ voia solgăbirĕulŭ. Şi astfelŭ solgăbirĕulŭ numì, fără concursulŭ poporului ba chiarŭ contra espresei lui dorinţe, jude comunalŭ pre individulŭ, pre carele poporulŭ nu-lŭ voiá fiindŭ compromisŭ cu defraudărĭ. Recursulŭ înaintatŭ de poporŭ nu se mai resolvéză.

Câte şi mai câte de aceste se întêmplă fără de a veni la cunoscinţa publicului celui mare, căcĭ cei mai slabĭ îşĭ pierdŭ curagiulŭ şi află mai consultŭ a se pitulá, decâtŭ a'şĭ mai aţîţa ura şi mânia celorŭ dela putere asupră-le.

Pănă când va dura acéstă epocă demoralisătóre, care slăbesce Statulŭ? Furia maghiarisărei i-a orbitŭ întru atâta, încâtŭ nu vĕdŭ că cu modulŭ acesta ne slăbescŭ pre noi, dară se ducŭ şi ei la peire.

Furius Camillus.

SOCIETATEA „TRANSILVANIA“

Acéstă societate avêndŭ vacantŭ unŭ stipendiu în sumă de una-mie-şése-sute lei anualŭ, cu începere dela 1 Octomvre 1885 înainte, se aduce la cunoscinţa doritorilorŭ d'a-lŭ obţiné, că se publică concursŭ pentru ocuparea lui.

Acestŭ stipendiu este destinatŭ pentru studiulŭ medicinei la universitatea din Viena. Suntŭ admişĭ la concursŭ numai tinerĭ românĭ din ţĕrile de peste Carpaţĭ.

Doritorii d'a-lŭ ocupa vorŭ înainta cererile lor înscrisŭ, către »comitetulŭ societăţii Transilvania, în Bucurescĭ, strada Plantelorŭ No. 24«, celŭ multŭ pănă la 1 Septemvre stilŭ nou a. c., şi le vorŭ însoţi de următórele acte:

1. Certificatŭ de botezŭ; 2. Certificatŭ că a terminatŭ liceulŭ şi că a depusŭ bacalaureatulŭ (maturitatea); 3. Certificatŭ de paupertate; 4. Sĕ ia îndatorirea a se conforma dorinţii esprimată prin art. 4 din statute, d'a 'şĭ aplica cunoscinţele în partea locului, şi în fine a 5-a Sĕ 'şĭ ia îndatorirea ca în termenii prevĕḑuţĭ în programa facultăţii de medicină sĕ 'şĭ facă neapĕratŭ esamenile. Neîndeplinirea acestei îndatorirĭ atrage dupe sine pierderea stipendiului.

Potŭ concura atâtŭ studenţi începĕtorĭ câtŭ şi cei mai înaintaţĭ în studiulŭ medicinei.

NB. Onor. redacţiunĭ ale ḑiarelorŭ române, cu deosebire cele de peste Carpaţĭ, suntŭ rugate sĕ binevoiéscă a reproduce presenta publicaţiune de concursŭ.

Preşedintele societăţi: **Gener. G. Adrianu.**

Secretarŭ: *D. Precup.*

DIVERSE.

Directorŭ de teatru arestatŭ. — »Lupta« din Iaşĭ relatéză următórele: De cât-va timpŭ o trupă dramatică israelită dedea representaţiunĭ în oraşulŭ Iaşĭ la Pomu-Verde. Ḑilele de spectacolŭ şi mai cu sémă Sâmbetele o afluenţă considerabilă se vedea în acea grădină. Era şi pentru ce. Directorulŭ trupei numitŭ Horovitz cumula funcţiunile de actorŭ, directorŭ, traducĕtorŭ, compositorŭ şi autorŭ. Intregŭ repertorulŭ dramaticŭ francesŭ şi germanŭ era prefăcutŭ sub mâna abilă a lui Horovitz în piese de teatru ovreescŭ; totulŭ se juca la Pomu-Verde sub numirĭ schimbate, stâlcite, cu scene transformate, încâtŭ dacă autorii originarĭ arŭ fi vĕḑutŭ şi auḑitŭ piesele lorŭ, s'arŭ fi cutremuratŭ de gróză. Horovitz dădea publicului spectacolŭ destulŭ şi prea destulŭ pentru banii încasaţĭ. Unele piese s'au ridicatŭ pănă la 10 acte şi 20 tablourĭ, jucându-se pănă pela 2 despre diuă şi continuândŭ şi séra următóre ca tragediile grece séu trilogiile lui Wagner. In totŭ casulŭ la Pomu-Verde nu s'a vĕḑutŭ piesă cu mai puţinŭ de 14 tablourĭ. In plină prosperitate şi în mijloculŭ vuetului voiosŭ ce se continuá pănă în adânculŭ nopţii, fericitulŭ Horovitz a trebuitŭ totuşĭ sĕ-şĭ védă nenorocirea. In o bună diminéţă, parchetulŭ de Iaşĭ primì hârtii în regulă din Pesta, din care resultă, că iscusitulŭ directorŭ, în trecerea lui cu trupa în capitala Ungariei, ar fi luatŭ o garanţiă de vre o 1500 florinĭ dela cineva şi că ar fi părăsitŭ acelŭ oraşŭ uitândŭ sĕ dea garanţia înapoi. Cu alte cuvinte era inculpatŭ de unŭ abuzŭ de încredere. Poliţia a pusŭ mâna pe elŭ şi pe câtŭ am aflatŭ se facŭ formalităţile de extradare. Unŭ glumeţŭ calamburistŭ ḑicea, apropo de arestarea luĭ Horovitz pentru istorióra din Peşta: »Bietului Horovitz i-a mersŭ fórte bine câtŭ timpŭ a făcutŭ numai drame; o singură comediă a făcutŭ şi elŭ în viéţa sa la Peşta şi a şi păţit'o.«

* * *

Copilŭ monstru. — In ḑiua de 4 Iuniu curentŭ, o femeiă din comuna Dudu, judeţulŭ Oltŭ, a născutŭ unŭ copilŭ diformŭ, lipsindu-i cerulŭ gurei, cu botulŭ ca de câne, gura sub bărbiă, tăiată la o parte pănă la urechea stângă, gingia d'asupra eşită afară în lungime ca de trei degete, totŭ în forma botului de câne. Atâtŭ mama câtŭ şi copilulŭ suntŭ sănătoşĭ.

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 8 Iuliu st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.90	Vênd.	8.94
Argint românesc	»	8.80	»	8.85
Napoleon-d'orĭ	»	9.84	»	9.86
Lire turcescĭ	»	11.15	»	11.20
Imperialĭ	»	9.94	»	9.97
Galbenĭ	»	5.80	»	5.84
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	124.50	»	125.
Discontulŭ » . . .		7—10 % pe anŭ.		

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

---

urcioraşŭ. Descoperitorulŭ legei de gravitaţiune a fostŭ şi ca bărbatŭ micŭ de corpŭ, mai târḑiu totuşĭ încâtva corpulentŭ. Renumitulŭ austronomŭ Kepler ḑice despre sine, că s'a născutŭ după 7 lunĭ; figura lui a rĕmasŭ totdéuna mică şi slăbănógă, corpulŭ sĕu debilŭ şi delicatŭ a fostŭ supusŭ la mai multe bóle. Botaniculŭ Linné era de mijlocŭ. Când s'a născutŭ Voltaire, rudeniile lui n'au cutezatŭ sĕ-lŭ ducă în biserică, de frică ca sĕ nu móră, ci l'au botezatŭ acasă; nouĕ lunĭ nu se scia că va trăí séu va murí, numai după aceea s'a mai întrămatŭ şi a datŭ semne de viéţă. Şi ca bărbatŭ şi omŭ bĕtrênŭ a fostŭ miculŭ, debilulŭ şi ghebosulŭ lui corpŭ aşa ḑicêndŭ numai o cójă subţire a spiritului sĕu strălucitorŭ. Rousseau ḑice despre sine, că s'a născutŭ slabŭ, bolnăviciosŭ, cu puţine semne de viéţă.

Şi istoriculŭ englesŭ Gibbon, renumitulŭ economist naţionalŭ Smith, poeţii Boileau, Petrarca şi Schiller, fisiologulŭ de Haller, Melanchton, artistulŭ Chopin, au fostŭ slabĭ şi bolnăvicioşĭ când s'au născutŭ. Poetulŭ romanŭ Terenţiu, care a muritŭ în etate de 26 de anĭ, »fuisse dicitur mediocri statura, gracili corpore, colore fusco« (Sueton). Horaţiu, după ḑisa lui, a fostŭ micŭ, dar robustŭ. (Epist. I. 20, 24 şi I. 4, 15). Despre Milton ḑice biografulŭ sĕu Alfred Stern: »Nu era mare de statură, ceva peste mărimea mijlociă.« După Moreau de Tours Pope, era nedesvoltatŭ poetulŭ Leopardi, a muritŭ de vreme. Michel Angelo a avutŭ în tinereţe o constituţiune delicată, mai târḑiu s'a făcutŭ corpulŭ sĕu mai putemicŭ. »Era slabŭ, dar avea vine puternice şi era ososŭ; umerĭ largĭ, de statură însĕ micŭ« (Grimm). Componistulŭ Haydn era micŭ de statură, dar trunchiosŭ şi ososŭ. Corpulŭ micŭ şi slabŭ alŭ lui Mozart se mai desvoltă în anii din urmă; capulŭ era cam mare, mânile şi picióre le micĭ. Beethoven nu era înaltŭ, dar avea muşchĭ puternicĭ. Unŭ pĕrŭ lungŭ şi creţŭ acoperea capulŭ lui peste mĕsură de mare. Statura lui Schubert era de mijlocŭ; spinarea şi umerii rotundĭ, braţele şi pălmile cărnóse, degetele scurte. C. M. de Weber a fostŭ bolnăviciosŭ, slabŭ şi micŭ de statură; mergea ca şi cum ar schiopăta.

Că nu trebue sĕ fie toţĭ eroii de spiritŭ, toţĭ bărbaţii, carĭ s'au distinsŭ prin operile, creaţiunile şi faptele lorŭ, micĭ de statură, ne dovedescŭ Cesar, Carolŭ celŭ Mare, asemenea Wallenstein, Gust. Adolph, Vaschington şi unŭ bărbatŭ de statŭ, mare la corpŭ şi mare la spiritŭ, care trăiesce şi aḑĭ. Cicero era sveltŭ, gâtulŭ sĕu lungŭ şi subţire; o inflamaţiune, ce o avea la piciorŭ, o ascundea cu toga. Filosofulŭ Zeno, întemeetorulŭ scólei stoice, era poreclitŭ pentru figura lui lungă şi trasă »paliţa egipténă.«

In epoca de înflorire a literaturei romane sta lângă micuţulŭ şi grosulŭ Horaţiu, lungulŭ Vìrgil. Ariost era bine crescutŭ şi înaltŭ; fisionomia lui plină de espresiune; pĕrulŭ sĕu negru şi creţŭ încărunţì de timpuriu. Umerii erau largĭ şi ceva strîmbaţĭ, ca de comunŭ la cei ce se ocupă multŭ cu cetitulŭ. Figura frumósă şi înaltă a lui Tasso era regulată, esteriorulŭ lui arĕta unŭ bărbatŭ însemnatŭ. Poeţii marĭ germanĭ, Schiller şi Goethe, precum se scie, nicĭ la corpŭ nu au fostŭ micĭ.

Componistulŭ Händel avea o figură mare şi binefăcută. Schumann asemenea. Renumitulŭ virtuosŭ în violină Paganini era înălţişorŭ, trasŭ şi slăbuţŭ. Fisionomia şi întréga lui ţinută are espresiunea unei compătimirĭ profunde, mai că l'ai putea numí melancolia personificată. Prin mersulŭ sĕu târḑiu şi clătinându-se, Paganini arĕta înălţimea spiritului sĕu, ḑice biografulŭ sĕu Schütz; şi costumulŭ lui e fórte simplu şi complimentele lui naintea publicului esprimă umilinţă. Unŭ pĕrŭ negru ca péna corbului cade în bucle pe spate, melancolica paliditate a feţei lui gălbuie este totdéuna impunĕtóre. Elŭ mai are unŭ nasŭ mărişorŭ şi o frunte lată, în tóte trăsurile feţei se vede unŭ sufletŭ sdrobitŭ prin esperienţe dureróse şi suferinţe crude!

(Va urmá.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 7 Iuliu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	99.85
Rentă de hârtiă 5%	92.60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148 80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	123.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.50
Bonurĭ rurale ungare	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.75
Bonurĭ rurale transilvane	101.—
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.40
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	119 80
Renta de hârtiă austriacă	82.60
Renta de arg. austr.	83.45
Renta de aurŭ austr.	108 85
Losurile din 1860	139 50
Acţiunile băncei austro-ungare	861.—
Act. băncei de creditŭ ung.	289.25
Act. băncei de creditŭ austr.	285.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.89
Napoleon-d'orĭ	9.86
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.05
Londra 10 Livres sterlinge	124.35

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 22 Iuniu st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	89	90
Renta rom. amort. (5%)	$93^1/_4$	$93^3/_4$
» convert. (6%)	$88^3/_4$	$89^3/_4$
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	101	$102^1/_2$
» „ „ (5%)	85	86
» » urban (7%)	$98^1/_2$	99
» » » (6%)	91	92
» » » (5%)	83	84
Banca naţională a României	1260	1270
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Naţională		
Aurŭ	$9^1/_4$	$10^1/_4$
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anuluĭ 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea completă.

ADMINISTRAŢIUNEA „GAZ. TRANS."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5 00	7.45	—
Predealŭ	—	9 45	12.50	—
	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ	—	10.44	2.27	—
	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra	10.29	1.30	8.01	—
	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clusiu	5.56	5 58	12.59	—
	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	9.13	—	4.03
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2 58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena	6.35	2.45	10.50	—
	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.4'	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.31	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.45	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.35	6.24	—
Clusiu	—	10 01	5.05	6.43	—
	12 05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12 31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	11.43	—	9.31	—
	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	12 57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12 36	—
Mediaşŭ	[illegible]	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5 30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.3-
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ	—	5.20	—	7.14	1.09
	—	5 3	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ	—	6.32	—	—	3.23
	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3 50	—	7.41
Zam	4 25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6 14	10 23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 53
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok	11.02	3.44	11 40
	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7 53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4 38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) **Petroşenĭ**

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7 53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.4'
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.?9

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5 00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7 40	2.54	7.24
Aradŭ	7 50	3 10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	5.28
Baniţa	7.27	10.14	6.07
Crivadia	8.06	10.54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.25
Haţegŭ	9.31	12.17	8.02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.